

Ключевые слова: инновации, инновационная среда, система последипломного образования, инновационная деятельность учителя, профессиональная деятельность, личностный и профессиональный рост.

KHUDENKO OLGA. Postgraduate education as an innovative environment for the development of the professional activity of the teacher.

The article deals with the main features of the innovative environment for the development of teacher's professional activity in the system of postgraduate education.

Based on the analysis of the psychological and pedagogical literature, the author substantiates the content of the concepts "postgraduate education", "educational environment", "innovative activity". The typology and structure of the educational environment are characterized.

The concept of educational environment of the system of postgraduate education is defined as the interaction of educational institutions in creating a complex of interconnected conditions that provide the personal and professional development of the teacher. The main features of postgraduate education as an environment of professional development of teachers are: flexibility, variability, humanistic orientation, integrity, innovation.

The author emphasizes on the need of innovative orientation of pedagogical activity, which helps the teacher to more fully realize his/her creative abilities, develop his/her personality, style of activity by using new, methods of its implementation. This requires the creation of innovation environment at any type of educational establishments.

Keywords: innovations, innovative environment, system of postgraduate education, innovative activity of the teacher, professional activity, personal and professional development.

УДК 37.091.12:34-051

Янченко П. В.

КООРДИНАЦІЯ ПРАВОВОГО ВИХОВАННЯ МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ НА ОСНОВІ ТЕХНОЛОГІЇ "4І" (ініціативність, інтерактивність, інтенсифікація, інтеграція)

У статті схарактеризовано одну з педагогічних умов формування правової культури майбутніх юристів – координацію правового виховання на основі технології "4І" (ініціативність, інтерактивність, інтенсифікація, інтеграція). Технологія "4І" (ініціативність, інтерактивність, інтенсифікація, інтеграція) трактується як способи та прийоми роботи науково-педагогічних кадрів ЗВО у сфері навчання та виховання майбутніх юристів, які забезпечують формування їх правової культури у процесі фахової підготовки.

Ключові слова: правова культура, юрист, фахівець, формування, педагогічна умова, координація, технологія.

Інтеграція України у європейське освітнє й наукове товариство вимагає переосмислення системи цінностей майбутніх юристів, досягнення професійної гармонії у правовому полі на основі реалізації інтегративних механізмів, закладених в правових процесах і явищах. На особливу увагу заслуговує проблема формування правової культури майбутніх юристів. Різномасштабні дослідження проблеми формування правової культури має

високу актуальність ще й тому, що правовий прогрес, до якого прагне Україна (вдосконалення законодавства, створення громадянського суспільства, побудова України як демократичної, правової держави, правова освіта населення, боротьба з корупцією та злочинністю тощо), може стати реальністю лише за умови, що політична і правова реформа поєднуюватимуться з формуванням правової культури українського суспільства, усіх його соціальних груп. Більше того, без успіху в галузі формування правової культури населення ефективність реформ в Україні буде просто неможливою [13]. Стає очевидною об'єктивна потреба цілеспрямованої діяльності всіх соціальних інститутів держави в галузі правового виховання й правової культури всіх без виключення громадян, особливо, навчальних закладів, які здійснюють підготовку майбутніх юристів, на яких, у першу чергу, і покладається розбудова правової держави та правова освіта населення.

Незважаючи на те, що існуючі педагогічні умови формування правової культури майбутніх юристів (Р. Андрусишин, О. Дьоміна, О. Лукаш, О. Тітомир, С. Третяк та ін.) внесли свій значний внесок у процес професійної підготовки студентів, ми вважаємо, що цей аспект такої діяльності у навчальних закладах недостатньо висвітлений у педагогічній теорії та практиці.

Мета статті – схарактеризувати одну з педагогічних умов формування правової культури майбутніх юристів – координацію правового виховання на основі технології “4І” (ініціативність, інтерактивність, інтенсифікація, інтеграція).

Координація правового виховання на основі технології “4І” (ініціативність, інтерактивність, інтенсифікація, інтеграція) як третя педагогічна умова полягає у створенні такої педагогічної технології, яка б уможливила ефективне формування правової культури студентів, які навчаються за спеціальністю 081 “Право”, у процесі їх фахової підготовки у закладах вищої освіти (ЗВО).

Термін “виховання” В. Сітаров пропонує тлумачити з різних точок зору як соціалізацію; розвиток та формування; соціальний інститут, систему та цілеспрямований процес; окрему галузь формування людини та методику формування людини [9]. Виховання, як стверджує В. Байлук, у широкому розумінні є цілеспрямованою перетворювальною діяльністю, яка здійснюється системою ЗВО, а у вузькому педагогічному розумінні – виховною роботою, спрямованою на формування у студентів певних якостей, поглядів, переконань, у ще вужчому значенні – вирішення конкретних виховних завдань [2].

Підґрунтям виокремлення третьої педагогічної умови послугувало твердження Р. Андрусишина, згідно якого правове виховання є цілеспрямованою, систематичною, організованою діяльністю відповідних суб'єктів з метою формування правової свідомості та правової культури. Правове виховання провадиться у формі правової політики, за допомогою правових засобів, ідей, концепцій, програм зі залученням необхідних кадрових, матеріально-технічних, фінансових, інформаційних та інших ресурсів. Слушною є думка дослідника, що правове виховання не може бути стихійним або хаотичним, відтак, воно має організований, систематичний,

керований та координований характер [1].

Аналіз праць Н. Любченко дали можливість дійти висновку, що поняття “**координація**” слід номінувати: 1) як управлінську функцію, яка є складовою частиною процесів управління, що полягає в узгодженні, впорядкуванні дій різних частин керованої системи; 2) як узгодження й об'єднання дій з метою найшвидшого і найбільш доцільного виконання завдань із найменшими затратами сил, коштів та матеріальних ресурсів [8]. На думку вчених, координація є взаємодією сторін, коли вони виступають рівноправними учасниками координаційних управлінських відносин з метою ефективного узгодження та об'єднання зусиль, спрямованих на реалізацію спільної мети навчальних закладів та освітніх установ у процесі вирішення педагогічного завдання.

Досліджуючи теоретичні аспекти формування правової культури, М. Вопленко розглядає **правове виховання** як частину юридичної практики, що спеціалізується на розвитку і вдосконаленні правосвідомості та правової культури [3]. На думку О. Хоптяної, правове виховання є важливим напрямом загальної системи виховання у навчальних закладах, який має різносторонній соціально детермінований зміст, високу педагогічну цінність і актуальність, що створюють реальну можливість використання в освітньому процесі широкого спектру засобів впливу на інтелектуальну, емоційну і вольову сферу особистості студента, що робить правове виховання незамінним елементом цілісного процесу всебічного розвитку студента, його загальної та правової культури [15].

Суть правового виховання розкрито у дослідженнях О. Скакун, яка стверджує, що правове виховання є не що інше, як вироблення поваги до права, його елементів, поєднаних у системну якість, що відповідає справедливості, розуміння природного призначення права впливати на свідомість, культуру особи, на узгодження її потреб та інтересів з інтересами і сподіваннями суспільства [10].

Імпонує позиція В. Сирих, згідно якої під час розкриття терміносполучення “правове виховання” слід звернути особливу увагу на його ролі у процесі реалізації функцій правової культури. На думку дослідника, правове виховання є цілеспрямованою діяльністю щодо трансляції правової культури, правового досвіду, правових ідеалів та механізмів вирішення конфліктів у суспільстві від одного покоління до іншого та їх закріплення у свідомості людей як визнаних та авторитетних ними поведінкових стереотипів [12].

Ми погоджуємося з Р. Андрусиним, який пропонує тлумачити *правове виховання майбутніх юристів* як цілеспрямовано організовану, систематичну діяльність уповноважених суб'єктів щодо нормативно-правового, ціннісного та інформаційно-орієнтованого впливу на студентів з метою формування у них належного рівня правової культури [1].

Аналіз праць науковців та практичного досвіду роботи ЗВО, які здійснюють підготовку майбутніх юристів, дав можливість дійти висновку, що

здійснювати координацію правового виховання мають:

- *в університетах, інститутах, академіях* – проректор з науково-педагогічної роботи, деканати, кафедри, освітні та культурні центри;
- *у коледжах* – заступник директора з виховної роботи разом із заступниками завідувачів юридичних відділень (за наявності), циклові комісії юридичних дисциплін, вихователі гуртожитків.

Аналіз праць автора юридичної енциклопедії Є. Кубка свідчить, що координація роботи певної структури (установи, організації) може здійснюватися у двох напрямках: вертикальна та горизонтальна координація. Тож координація правового виховання у ЗВО здійснюється двома шляхами: *вертикальна* (координація роботи здійснюється шляхом підпорядкування, тобто вказівки проходять по ланцюгу команд: від Міністерства освіти і науки, Міністерства юстиції України, департаментів освіти і науки районних та обласних державних адміністрацій, адміністративних органів ЗВО); *горизонтальна* (координація роботи здійснюється шляхом встановлення горизонтальних зв'язків між підрозділами, які перебувають на одному організаційному рівні, власне, між кафедрами, цикловими комісіями, факультетами тощо; форми координації – взаємодопомога, тимчасові робочі групи, творчі групи, комісії тощо) [6].

Вище зазначені науково-педагогічні та педагогічні кадри у межах освітнього процесу в ЗВО мають здійснювати *координацію*:

– усіх складових процесу формування правової культури майбутніх юристів шляхом наскрізної реалізації основних завдань педагогічної діяльності у межах науково-методичної та виховної роботи;

– колективних форм і методів правового виховання студентів та їх самовиховання, спрямованих на підвищення рівня їх правової культури, професійної компетентності;

– діяльності творчих груп викладачів, здатних забезпечити перехід від традиційних до інноваційних форм виховання правової культури в умовах ЗВО;

– співпраці викладачів та фахівців-юристів, територіально віддалених один від одного, а також співпраці на рівні “ЗВО – практикуючі юристи” у межах міста, області та на загальнодержавному рівні.

Більше того, для успішного формування правової культури майбутніх юристів в умовах ЗВО, координація має здійснюватися на основі *технології “4I” (ініціативність, інтерактивність, інтенсифікація, інтеграція)*.

Слід зазначити, що суть цієї технології тісно пов'язана із поняттям “технологія навчання”, яка передбачає управління освітнім процесом фахової підготовки майбутніх юристів, що містить організацію діяльності студента і контроль за цією діяльністю. Ці процеси безперервно взаємодіють: результат контролю впливає на зміст управляючих дій, тобто передбачає подальшу організацію діяльності в інтересах досягнення цілей, визначених на основі освітніх стандартів. Крім того, доцільно послуговуватися й визначенням “педагогічна технологія”, під якою Г. Коджаспірова розуміє систему способів, прийомів, кроків, послідовність виконання яких забезпечує вирішення завдань

виховання, навчання і розвитку особистості студента, а сама діяльність представлена процедурно (як певна система дій). Розробка та процедурне втілення компонентів педагогічного процесу у вигляді системи дій, що забезпечує гарантований результат [4].

Таким чином, *технологія "4I"* (*ініціативність, інтерактивність, інтенсифікація, інтеграція*) – це способи та прийоми роботи науково-педагогічних кадрів ЗВО у сфері навчання та виховання майбутніх юристів, які забезпечують формування їх правової культури у процесі фахової підготовки.

Суть цієї технології полягає в одночасній реалізації чотирьох важливих, взаємопов'язаних принципів, які витікають один з одного до взаємодоповнюють один одного: *ініціативності, інтерактивності, інтенсифікації та інтеграції*.

1) *Принцип ініціативності* полягає в ініціативності науково-педагогічних кадрів щодо застосування педагогічних інновацій, інтерактивних методів навчання і правового виховання та у формуванні ініціативності майбутніх юристів як складної багатофункціональної якості особистості студента, яка служить інтегративною основою взаємозв'язку цілого ряду інших якостей особистості, а саме: цілеспрямованості, активності, самостійності, самодисциплінованості тощо, розвиток яких відбувається через реалізацію ініціативних дій [14]. Цей принцип сприяє розвитку у майбутніх юристів правової активності як соціально корисної ініціативної діяльності студентів. Правова активність, як стверджує О. Скакун, є одна з ключових змістових характеристик майбутніх юристів, що слугує зовнішнім вираженням її правової культури та визначає її рівень [10]. Водночас, правове виховання у процесі фахової підготовки майбутніх юристів покликане виховати студентів у душі поваги до права і суспільства і, в той же час, розвинути їх ініціативність, відповідальність і вміння реалізовувати власні права і свободи в різноманітних сферах життєдіяльності. Принцип передбачає розвиток ініціативності майбутніх юристів у процесі здобуття фахових юридичних знань, активності в організації та проведенні виховних заходів правової тематики, поширенні певних правових ідей, законодавства серед населення (правова пропаганда).

2) *Принцип інтерактивності* покликаний реалізувати побудову інтерактивного освітнього процесу, який базується на паритетній взаємодії "науково-педагогічні кадри ЗВО – студент-майбутній юрист" і зорієнтований на юридичну освіту упродовж усього життя.

Принцип інтерактивності зумовлює орієнтацію на ключові характеристики інтерактивності педагогічної взаємодії "науково-педагогічні кадри ЗВО – студент-майбутній юрист", які можуть впливати на ефективність формування правової культури: *співробітництво* передбачає такий рівень взаємодії, на якому її учасники стають взаємозалежними та взаємодетермінованими й перетворюються на єдину функціональну систему (педагогіка співробітництва, колективні форми навчання та правового виховання, теорія партисипативного

управління); *міжособистісний вплив* (зміни учасників взаємодії, а саме, зміни однією людиною поведінки, намірів, установок, уявлень, оцінок іншої людини); *суб'єктність студента* (усвідомлення студентом себе як особистості, його вільне та відповідальне самоствердження; реалізація сутнісної природи суб'єкта, якій відповідають цінності служіння, коли основним життєвим орієнтиром стає любов до інших людей; утвердження людини як найвищої цінності, навколо якої формуються всі інші суспільні пріоритети); *суб'єктність викладача* (“стиль викладання” і “позиція педагога”, в основу яких покладено індивідуалізовані, особистісні стосунки зі студентом у процесі правовиховної роботи) [11].

Цей принцип передбачає орієнтацію майбутніх юристів на неперервну освіту як процес, провідною тенденцією якого є неперервне оновлення змісту, форм і методів навчання та правового виховання, а також на інтенсифікацію освітнього процесу.

3) *Принцип інтенсифікації* передбачає інтенсифікацію навчання та правового виховання у процесі фахової підготовки майбутніх юристів. Він враховує основні чинники інтенсифікації освітнього процесу: підвищення цілеспрямованості навчання; посилення мотивації навчання та правовиховної роботи; підвищення інформативної місткості змісту юридичної освіти; застосування активних методів і форм навчання та правового виховання; прискорення темпу навчальних дій та формування правової культури студентів; розвиток навичок пошуку інформації та здобування знань; використання ІКТ в освітньому процесі та майбутній професійній діяльності. Передбачає використання педагогічних технологій на основі інтенсифікації діяльності студентів: ігрові технології, проблемно-орієнтоване та ресурсно-орієнтоване навчання, технологія освітнього проекту, технологія веб-квестів, технологія комунікативного навчання, технологія навчання на основі схемних і знакових моделей, візуалізація навчання тощо [5].

4) *Принцип інтеграції* передбачає створення правовиховної системи ЗВО як форми інтеграції виховних взаємодій у цілісний правовиховний процес, у якому педагогічні цілі зорієнтовані з цілями майбутніх юристів і забезпечується реалізація задач правового виховання у спеціально організованих умовах. Саме інтеграція дає змогу використовувати нестандартні форми правовиховної роботи, засоби та методи правового виховання, творити нові технології. Обстоюючи позицію О. Лукаш, що правове виховання покликане сформулювати певні важливі якості у майбутніх юристів (знання місця права в суспільстві, його значення, напрямків і принципів правового регулювання; навички застосування права в конкретних ситуаціях, комплексні характеристики варіантів вчинків не тільки як правильних чи неправильних, поганих чи хороших, але й законних і незаконних; ставлення до права як високої соціальної цінності, носія ідеї справедливості; внутрішня готовність до дотримання правових принципів і конкретних вимог правомірної поведінки), ми вважаємо, що принцип інтеграції зумовлює системне використання:

• *засобів правового виховання* (засоби масової інформації – радіо, телебачення, газети, журнали, Інтернет-видання; культурно-освітні заклади –

кінотеатри, театри, будинки культури, клуби; наукова і навчальна література тощо);

- *форм правового виховання* (правова освіта (навчання); правова пропаганда; правова агітація; правова просвіта; індивідуально-виховна робота; правове самовиховання; правова практика);

- *методів правового виховання* (приклад; переконання; заохочення; примус; вправи; змагання; виховні заходи; спостереження) [7].

Наприкінці зазначимо, що, передусім, слід враховувати комплексність використання засобів, форм та методів правового виховання у процесі фахової підготовки у ЗВО, тобто застосування в системі, а також необхідність індивідуального підходу, рівня сформованості колективу, характеру взаємовідносин між науково-педагогічними кадрами та студентами, майбутніми юристами.

Координаційний аспект правового виховання майбутніх юристів на основі технології "4І" тісно пов'язується з управлінською підтримкою адміністрації ЗВО, яка здатна спільно з практикуючими фахівцями-юристами (адвокатами, суддями, нотаріусами, працівниками правоохоронних органів тощо) створити програму підвищення рівня правової культури майбутніх юристів та забезпечити консультативну й інформаційну підтримку цього процесу.

Суть координації правового виховання на основі технології "4І" (ініціативність, інтерактивність, інтенсифікація, інтеграція) як педагогічної умови формування правової культури майбутніх юристів у процесі фахової підготовки презентовано на рисунку 1.

Рис. 1. Координація правового виховання на основі технології "4І"

Як можна спостерігати з рисунку 1, дієвим механізмом реалізації

технології “4I” є метод кайдзен (М. Коленсо, Н. Кононец, І. Масаакі, Р. Маурер та ін.) – системний метод створення, застосування і визначення всього процесу фахової підготовки майбутніх юристів, засвоєння знань з урахуванням технічних і людських ресурсів та їх взаємодії, що ставить своїм завданням досягнення складних цілей, оптимізацію форм навчання та правового виховання, розвиває творчість як студентів, так і викладачів та приводить до запланованих результатів [5]. Фактично, застосування у процесі правового виховання методу кайдзен є оптимальним способом досягнення правовиховних цілей у заданих умовах. Головна перевага використання цього методу – в його максимальній конкретності і послідовності (уміння ставити кайдзен-питання). Усі цілі, які студент ставить перед собою, починаючи з самих простих (прочитати параграф підручника, вивчити значення терміну, виконати практичну роботу, підготувати питання до семінарського заняття тощо) і закінчуючи глобальними (стати кваліфікованим юристом, отримати фінансове визнання своєї кваліфікації, високий статус, домогтися успіху в юриспруденції), повинні методично розбиратися за пунктами.

Висновки з проведеного дослідження. Таким чином, здійснення координації правового виховання на основі технології “4I” (ініціативність, інтерактивність, інтенсифікація, інтеграція) як способи та прийоми роботи науково-педагогічних кадрів ЗВО у сфері навчання та виховання майбутніх юристів, які забезпечують формування їх правової культури у процесі фахової підготовки, є певним кроком до створення оптимальних умов формування правової культури майбутніх юристів, підґрунтям для майбутнього професійного самовдосконалення та самореалізації кожного майбутнього юриста, який працюватиме на благо України, її розбудови як правової держави.

Подальші наукові розвідки та дослідження будуть присвячені виокремленню та науковому обґрунтуванню інших педагогічних умов формування правової культури майбутніх юристів.

Використана література:

1. Андрусишин Р. М. *Правове виховання працівників ОВС: теоретико-правовий вимір*. (Автореф. дис. канд. юрид. наук). Львів, 2016. 16 с.
2. Байлук В. В. Воспитание та самовоспитание. *Педагогическое образование в России*. 2014. № 1. С. 156–159.
3. Вопленко Н. Н. *Правосознание и правовая культура : учебное пособие*. Волгоград : Изд-во ВолГУ, 2000. 52 с.
4. Коджаспирова Г. М. *Педагогика в схемах, таблицах и опорных конспектах*. 2-е издание. Москва : Айрис Пресс, 2007. 256 с.
5. Кононец Н. В. *Дидактичні основи ресурсно-орієнтованого навчання дисциплін комп'ютерного циклу студентів аграрних коледжів*. (Дис. докт. пед. наук). Полтава, 2016. 473 с.
6. Кубко Є. Б. Координація. *Юридична енциклопедія*: в 6 т. Київ: Укр. енци. Т. 3. 2001. С. 345.
7. Лукаш О. Л. *Формування правової культури студентів у трансформаційному суспільстві*. (Автореф. дис. канд. юрид. наук). К., 2011. 17 с.
8. Любченко Н. В. Координація як функція управлінської діяльності науково-методичного центру Університету менеджменту освіти НАПН України. *Вісник післядипломної освіти*. Вип. 2. 2010. С. 83–89.
9. Ситаров В. А. Воспитание. *Знание. Понимание. Умение*. 2007. № 4. С. 234–235.
10. Скакун О. Ф. *Теорія права і держави : підручник*. 3-тє видання. К. : Алерта, 2012. 524 с.

11. Солодка А. К. *Теоретико-методичні засади кроскультурної взаємодії учасників педагогічного процесу вищих навчальних закладів*. (Дис. докт. пед. наук). Київ, 2015. 461 с.
12. Сырых В. М. Проблемы теории государства и права : учебник / под ред. В. М. Сырых. М. : Эксмо, 2008. 528 с.
13. Третяк С. Правове забезпечення правової культури населення як умова створення основ громадянського суспільства. *Право України*. 2005. № 4. С. 26-28.
14. Трошкін О. В. *Педагогічні умови розвитку ініціативності майбутніх дизайнерів у процесі навчально-творчої діяльності*. (Дис. канд. пед. наук). Донецьк, 2004. 227 с.
15. Хоптяна О. В. Правове виховання учнів 5–6 класів у навчально-виховному процесі шкіл-інтернатів. (Автoref. канд. пед. наук). К., 2009. 20 с.

References:

1. Andrusyshyn R. M. *Pravove vykhovannia pratsivnykiv OVS: teoretyko-pravovyi vymir*. (Avtoref. dys. kand. yuryd. nauk). Lviv. 2016. 16 s.
2. Байлук В. В. Воспитание та самовоспитание. Педагогическое образование в России. 2014. № 1. С. 156-159.
3. Вопленко Н. Н. Правосознание и правовая культура : учебное пособие. Волгоград : Изд-во ВолГУ, 2000. 52 с.
4. Коджаспирова Г. М. Педагогика в схемах, таблицах и опорных конспектах. 2-е издание. Москва : Айрис Пресс, 2007. 256 с.
5. Kononets N. V. *Dydaktychni osnovy resursno-orientovanoho navchannia dystsyplin kompiuternoho tsykladu studentiv ahrarnykh koledzhiv*. (Dys. dokt. ped. nauk). Poltava. 2016. 473 s.
6. Kubko Ye. B. *Koordinatsiia. Yurydychna entsyklopediia: v 6 t. Kyiv: Ukr. ents. T. 3. 2001. S. 345.*
7. Lukash O. L. *Formuvannia pravovoi kultury studentiv u transformatsiinomu suspilstvi*. (Avtoref. dys. kand. yuryd. nauk). K., 2011. 17 s.
8. Liubchenko N. V. *Koordinatsiia yak funktsiia upravlinskoï diialnosti naukovo-metodychnoho tsentru Universytetu menedzhmentu osvity NAPN Ukrainy. Visnyk pislidyplomnoi osvity. Vyp. 2. 2010. S. 83-89.*
9. Sitarov V. A. *Vospitanie. Znanie. Ponimanie. Umenie. 2007. № 4. S. 234–235.*
10. Skakun O. F. *Teoriia prava i derzhavy : pidruchnyk. 3-tie vydannia. K. : Alerta, 2012. 524 s.*
11. Solodka A. K. *Teoretyko-metodychni zasady kroskulturnoi vzaiemodii uchasnykiv pedahohichnoho protsesu vyshchykh navchalnykh zakladiv*. (Dys. dokt. ped. nauk). Kyiv. 2015. 461 s.
12. Syryh V. M. *Problemy teorii gosudarstva i prava : uchebnyk / pod red. V. M. Syryh. M. : Eksmo, 2008. 528 s.*
13. Tretiak S. *Pravove zabezpechennia pravovoi kultury naselennia yak umova stvorennia osnov hromadianskoho suspilstva. Pravo Ukrainy. 2005. № 4. S. 26-28.*
14. Troshkin O. V. *Pedahohichni umovy rozvytku initsiatyvnosti maibutnykh dyzaineriv u protsesi navchalno-tvorchoï diialnosti*. (Dys. kand. ped. nauk). Donetsk, 2004. 227 s.
15. Khoptiana O. V. *Pravove vykhovannia uchniv 5–6 klasiv u navchalno-vykhovnomu protsesi shkil-internativ*. (Avtoref. kand. ped. nauk). K., 2009. 20 с.

ЯНЧЕНКО П. В. Координация правового воспитания будущих юристов на основе технологии “4И” (инициативность, интерактивность, интенсификация, интеграция).

В статье охарактеризовано одно из педагогических условий формирования правовой культуры будущих юристов – координацию правового воспитания на основе технологии “4И” (инициативность, интерактивность, интенсификация, интеграция). Технология “4И” (инициативность, интерактивность, интенсификация, интеграция) трактуется как способы и приемы работы научно-педагогических кадров высших учебных заведений в сфере обучения и воспитания будущих юристов, обеспечивающих формирование их правовой культуры в процессе профессиональной подготовки.

Ключевые слова: правовая культура, юрист, специалист, формирование, педагогическое условие, координация, технология.

YANCHENKO P. V. Coordination of legal extension of future laws based on the technology “4I” (initiative, interactivity, intensification, integration).

The article describes one of the pedagogical conditions for the formation of the legal culture of future lawyers – the coordination of legal education on the basis of 4I technology (initiative, interactivity, intensification, integration). Technology “4I” (initiative, interactivity, intensification, integration) is interpreted as methods and techniques of work of scientific and pedagogical staff of higher educational institutions in the field of training and education of future lawyers, which ensure the formation of their legal culture in the process of professional training.

Keywords: *legal culture, lawyer, specialist, formation, pedagogical condition, coordination, technology.*

UDK 656.61.052-057.21

Haidarzhy A. I.

ORGANIZATIONAL OF CULTURE OF NAVIGATOR : ESSENCE AND FUNCTIONS

The retrospective analysis of becoming of concept “Organizational culture” is given; her basic functions are described; a review is done review of the basic going near the study of the phenomenon of culture of organization; essence of organizational culture is distinguished, and also functional maintenance and value of the examined range of problems are differentiated in the context of problems of different types of modern social organizations.

Keywords: *organizational culture, analysis, approaches, maintenance, social organizations.*

The new stage of development of society requires from the navigators of hard selforganizations, in this connection there is a requirement in forming of organizational culture. However analysis of the basic going near research of this problem; factors of becoming and development of organizational culture needed for making of the methodologies, sent to the increase of motivation of students and, as a result, creations of reference – points of behavior and actions. Consequently, there is a necessity of search of additional possibilities of increase of organizational culture of navigators.

But before we will make an effort do the small retrospective analysis of the most “organizational culture” and to define of her function and essence of descriptions. By a maiden attempt to consider an organizational culture the results of the so – called Hawthorne experiment (effect) that was conducted from 1924 to 1939 on one of plants of electrical engineering company “Western Electrician” in the suburb of Chicago are considered. As a result of this experiment were drawn conclusion in relation to prospects and directions of increase of the labour productivity. So, in a number last forming of relations of collectivism, humanizing of organizational connections, satisfying with of social necessities and other were adopted In fact, on one of the social stages of experiment influence of informal norms was educed on behavior of participants of organization. Researchers at the head with E. Meio first used a term the “socially – psychological climate of organization”, preceded to the concept “Organizational culture”. Thus, organization